

Farmaceutisch Historische Dag, dinsdag 22 oktober 2024

Patiënteninformatie: van Middeleeuwse Praktijken tot Social Media

Introductie van de sprekers

Dr. Wouter Klein

Koorts in kranten: communicatie en marketing van geneesmiddelen in de 18de eeuw

Wouter Klein (1987) studeerde geschiedenis in Leiden, en promoveerde in Utrecht onder Toine Pieters op de farmaceutische geschiedenis van de vroegmoderne tijd. Zijn proefschrift (2018) met als titel *New drugs for the Dutch Republic: the commodification of fever remedies in the Netherlands (c. 1650–1800)* gaat over de acceptatie van nieuwe geneesmiddelen (zowel exotische natuurlijke grondstoffen als geheimmiddelen) in de Nederlanden van de 17de en 18de eeuw. Krantenadvertenties vormen een vruchtbare bron voor zulk onderzoek. Het blijkt dat er in deze periode enerzijds al veelvuldig gebruik werd gemaakt van eenvoudige marketingtaal om geneesmiddelen onder de aandacht van patiënten te brengen, en anderzijds dat potentiële patiënten deze terminologie konden herkennen en gebruiken om een keus te maken uit een ruim aanbod geneesmiddelen dat in kranten werd geadverteerd.

Prof. Bert Leufkens

Van productinformatie naar bijsluiter: van juridisch document naar informatiebron voor gebruikers.

Bert Leufkens (1954) studeerde farmacie in Utrecht. In 1981 ging hij in Leiden werken aan de farmacie faculteit. Daarna, in 1985, was hij Fulbright Fellow aan de University of Minnesota (US). In 1997 werd hij, weer terug in Utrecht, benoemd als hoogleraar Farmacoepidemiologie. Van 2007-2017 was hij voorzitter van het College ter beoordeling van geneesmiddelen (CBG), waarna hij in 2017 benoemd werd als hoogleraar Geneesmiddelenregulering en beleid. Sinds 2020 is hij met emeritaat, maar nog steeds, zijn het bescheiden, actief op het gebied van farmacie, innovatie en regulering.

Wafa Jama MSc (KNMP) en Daphne Ensink-Dost MSc (SHB)

Ontwikkeling van patiënteninformatie bij KNMP en Stichting Health Base: Apotheek.nl, Geneesmiddelinformatie voor de Patiënt (GIP) en Voorlichting Instructie (VI)

Daphne Ensink-Dost MSc BA

Daphne Ensink-Dost (1985) studeerde farmacie aan de Universiteit Utrecht. Na het behalen van haar masterdiploma in 2009 werkte ze van 2010 tot 2018 bij het Geneesmiddel Informatie Centrum (GIC) van de KNMP. Hier werkte ze onder andere aan medicatiebewaking, het Informatorium Medicamentorum, de Standaarden voor Zelfzorg en Apotheek.nl. In 2014 rondde ze de bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur aan de Universiteit Utrecht af. Voor haar afstudeerscriptie deed ze onderzoek naar de begrijpelijkheid van de geneesmiddelenbijsluiter. Sinds 2018 is Daphne werkzaam bij de afdeling Patiënteninformatie van Health Base. Hier houdt ze zich onder andere bezig met het schrijven van de Geneesmiddelinformatie voor de Patiënt (GIP), etiketteksten en uitgiftebegeleiding.

Wafa Jama MSc

Wafa Jama (1986) studeerde farmacie aan de Universiteit Utrecht. Na het behalen van haar masterdiploma in 2011 is ze gaan werken bij het Geneesmiddel Informatie Centrum (GIC) van de KNMP. Eerder werkte ze onder andere aan het Informatorium Medicamentorum en de medicatiebewaking. Nu houdt ze zich bezig met het schrijven van medicijnteksten voor Apotheek.nl en het maken van instructievideo's en medicijnvideo's. Apotheek.nl biedt begrijpelijke medicijninformatie voor iedereen. Patiënten die moeite hebben met lezen, kunnen bijvoorbeeld medicijnvideo's bekijken of moeilijke woorden laten uitleggen. De medicijnteksten dienen als aanvulling op de bijsluiter.

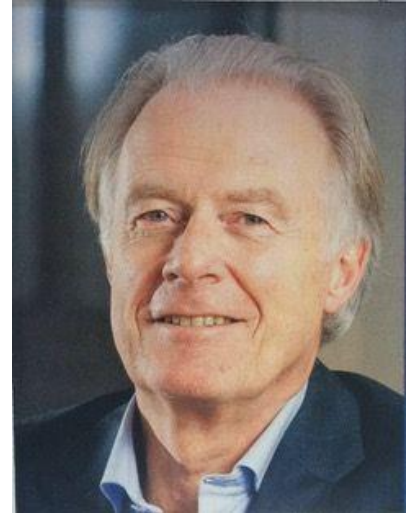
Prof. Han de Gier

Communicatie over geneesmiddelgebruik en rijgeschiktheid (50 jaar na de introductie van de geel-zwarte sticker)

Han de Gier (1951) is apotheker, emeritus-hoogleraar Farmaceutische Patiëntenzorg aan de Rijksuniversiteit Groningen (2003-2017). Voorheen was hij werkzaam bij de Universiteit Utrecht en de Universiteit Maastricht. Daarnaast heeft hij als consultant bijgedragen aan de ontwikkeling en implementatie van het elektronisch voorschrijven en afleveren van geneesmiddelen in de eerstelijnsgezondheidszorg.

Hij is bijna 50 jaar actief geweest op het gebied van geneesmiddelengebruik en verkeersveiligheid en heeft hierover (Europese) projecten (o.a. DRUID) begeleid en overheden geadviseerd.

Tot heden is hij lid van de Special Interest Group EFF (Ethiek en Filosofie in de Farmacie) van de KNMP.

Dr. Wim Coster

Over communicatie bij het Staphorster Boertje en zogenoemde kwakzalvers, kooplieden en kruidendokters

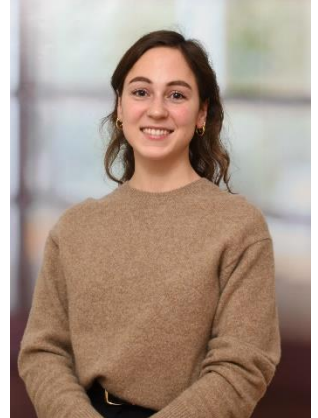
Wim Coster (1953) studeerde Slavische Taal- en Letterkunde en later ook nog Geschiedenis. Hij promoveerde in 2008 op een geschiedkundig onderwerp. Daarnaast bekleedde hij diverse functies en richtte in 2013 Coster Pers, werkplaats voor tekst en beeld, op. Hij stelt zich nu voor als schrijver en historicus.

Daphne Voogd BA

TikTok riskant als informatiebron voor hormonale anticonceptie

Daphne Voogd (2000) is bezig met de afronding van haar master Farmacie. Sinds 3,5 jaar is zij werkzaam in zowel de poliklinische als de klinische apotheek in het UMCU. Het afgelopen half jaar heeft zij onderzoek gedaan in het Antoni van Leeuwenhoek. Naast de studie en het werk heeft ze bijna 10 jaar op hoog niveau kunstschaatsles gegeven. En ze houdt van reizen en heeft in 2022 6 maanden gebackpackt door Midden- en Zuid-Amerika.

Prof. Daniëlle Timmermans

Bijwerkingen van (slechte) risicocommunicatie: onrust en wantrouwen

Daniëlle Timmermans (1958), psycholoog, is hoogleraar Risicocommunicatie en Volksgezondheid, en hoofd van de onderzoeksgroep RISC Amsterdam bij de afdeling Public and Occupational Health, Amsterdam UMC Vrije Universiteit. De RISC-onderzoeksgroep Amsterdam draagt bij aan het begrip van communicatie over gezondheidsrisico's en besluitvorming om de risicocommunicatie over risico's en voordelen van gezondheidsinterventies te verbeteren.

Onderzoeksthema's zijn onder meer: prenatale screening, gezondheidschecks, kankerscreening, kankerbehandeling, vaccinatie tegen infectieziekten en milieurisico's zoals elektromagnetische velden en intensieve veehouderij. Ze is voormalig voorzitter van EADM (European Association for Decision Making) en voormalig Chief Science Officer Risicocommunicatie van het RIVM. Zij is/was lid van diverse nationale en internationale commissies, zoals de Gezondheidsraad, ZonMw, Hartstichting, programmacommissies zoals het preventieoverleg voor hart- en vaatziekten, bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker en darmkanker, en van verschillende commissies van deskundigen die de regering adviseren over het volksgezondheidsbeleid.

Dr. Claudia Rijcken

Apothekers en algoritmes: Toekomst voor een digitale romantiek

Claudia Rijcken (1973) is apotheker met een doctoraat in de farmaco-epidemiologie. Haar carrière evolueerde van de openbare apotheek naar verschillende internationale leiderschapsrollen in klinisch onderzoek, markttoegang en digitale innovatie bij Organon en Novartis.

Ze is oprichter en sinds 6 jaar docent van het keuzevak *Digital Pharmaceutical Care* aan de Universiteit Utrecht en hoofdauteur van de eerste en tweede editie van het succesvolle Elsevier-boek *Pharmaceutical Care in Digital Revolution*.

Claudia is sinds 2019 de oprichter en huidige CEO van Pharmi, een Nederlandse start/scale-up die innovatieve digitale farmaceutische zorgoplossingen ontwikkelt voor apothekers die excellente hybride zorg willen leveren.

Verder is Claudia actief lid van de FIP, momenteel in rollen bij de Technology Advisory Group en de Working Group on AI.

